

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **O. D.,** zastoupený JUDr. Irenou Helmovou, advokátkou, se sídlem v Praze 5, Holečkova 19, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2004, č. j. 46 Az 705/2003 - 31, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 14. 4. 2003, č. j. OAM-1123/VL-10-P19-2002, rozhodl žalovaný tak, že azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalovaný své rozhodnutí opřel o zjištění, že důvodem žádosti o udělení azylu ze strany žalobce je obava z bývalých klientů a legalizace pobytu v ČR.

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které uvedl, že žalovaný v řízení porušil ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 71/l967 Sb., o správním řízení (správní řád). K uplatněnému důvodu žalobce uvedl, že v Rusku mu hrozí nebezpečí od bývalých klientů a domnívá se, že policie mu nepomůže. Do roku 1994 pracoval v továrně na zbraně a je vázán mlčenlivostí. Obává se, že v případě návratu by byl podezříván z vyzrazení tajných informací,

a že mu proto hrozí vězení. Nesouhlasí se současným politickým režimem v Rusku, kde mafie má velkou moc na úkor obyčejných občanů. Rozhodnutí žalovaného žalobce napadl dále z důvodu porušení § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu a § 12 a § 91 zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2004, č. j. 46 Az 705/2003 - 31, byla žaloba zamítnuta, když soud dospěl k závěru, že žalobcovy potíže neměly žádnou souvislost s jeho politickým přesvědčením, s jeho příslušností k určité rase, národnosti, náboženské nebo sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů a svobod. Obava žalobce uvedená až v žalobě, že mu v jeho vlasti hrozí pronásledování z možnosti vyzrazení tajných informací, nemá v provedených důkazech žádnou oporu. Soud toto tvrzení žalobce posoudil jako nevěrohodné, neboť žalobce se v podané žádosti i v pohovoru o této skutečnosti nezmínil. Krajský soud proto ve shodě se žalovaným konstatoval, že žalobce požádal o azyl zcela účelově s cílem legalizace pobytu na území České republiky. Námitku směřující k neúplně zjištěnému skutkovému stavu krajský soud posoudil jako nedůvodnou.

Proti rozsudku Krajského soudu v Praze podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel je toho názoru, že ve svém žalobním návrhu dostatečným způsobem popsal důvody, které ho vedly k tomu, aby požádal v ČR o udělení azylu, zejména hrozbu perzekuce ze strany příslušných orgánů KGB, které v důsledku toho, že navrhovatel pracoval v závodě na výrobu zbraní, kde byl stupeň utajení 3, mají a priori nedůvěru k osobám, které se vrací ze zemí EU zpět do Ruska, a je obvyklou praxí, že takové osoby jsou zavírány a perzekuovány i přesto, že tato skutečnost je oficiálními místy Ruska popírána. Stěžovatel dále poukazuje na nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného i krajského soudu ohledně zdůvodnění vztahujícímu se k neudělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Stěžovatel konečně uvádí, že v uvedené věci nebyl vůbec slyšen, čímž došlo k porušení zákonného práva na řádné slyšení u soudu - čl. 38, odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Žalovaný souhlasí s názorem soudu, že stěžovatelova obava z pronásledování pro možné vyzrazení tajných informací nemá v provedených důkazech žádnou oporu, a je proto účelovým tvrzením. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo

z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoli se stěžovatel v podané kasační stížnosti dovolává pouze důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ze znění kasační stížnosti zdejší soud dovodil, že stěžovatel napadl rozhodnutí Krajského soudu v Praze i z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel dne 12. 2. 2002 podal žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že v souvislosti se svým podnikáním v oblasti realit byl vyzýván svými klienty, aby jim vrátil peníze za koupené byty, protože se jim cena zdála vysoká. Výplatu peněz však odmítl. Byl upozorněn svými známými, že s lidmi, které odmítl, bude mít v budoucnu problémy. Proto se rozhodl odjet v roce 1999 do ČR. O azyl požádal kvůli legalizaci svého pobytu v ČR. Ve vlastnoručně psaném prohlášení dále uvedl, že nějakou dobu pracoval jako realitní agent, a poté, co byl upozorněn některými zákazníky, že již mnoho ví o jejich finančních poměrech, zanechal postupně podnikání v této oblasti a v roce 1998 se po další krizi v Rusku rozhodl odjet ze země. Od svých známých z Moskvy se dozvěděl, že někteří jeho bývalí zákazníci shledali, že jim způsobil škodu, a musí proto být potrestán. V důsledku politických změn v Rusku a v souvislosti s potížemi s bývalými klienty nechce v Rusku zůstat a ani se tam vracet. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR následně vyplynulo, že stěžovatel se během své podnikatelské činnosti v Ruské federaci seznámil s množstvím citlivých informací o výši částek, kterými jeho zákazníci disponovali. Poté, co se dozvěděl, že jeho bývalí klienti zastávají důležité pozice a nevyhovuje jim, že o nich uvedené informace ví, prodal byt a odjel do ČR za účelem pobytu. Měl problémy s lidmi, kterým prodal byty za vyšší cenu, než za kterou byly obvykle prodávány; to byl také důvod, proč musel opustit Ruskou federaci. O žádosti o udělení azylu začal uvažovat, když se mu nepodařilo prodloužit statut dočasně usídleného cizince. Poté, co mu legální pobyt v ČR skončil, požádal o azyl. Uvedl, že vrátit do vlasti se nechce, protože se mu nelíbí, co se v Ruské federaci děje, a nevěří, že se situace změní k lepšímu. Vysvětlil, že by měl problémy s lidmi, se kterými dříve pracoval, že by mu fyzicky ublížili

a nemohl by nikde pracovat. Obava z bývalých klientů a legalizace pobytu v ČR jsou jedinými důvody jeho žádosti o udělení azylu v ČR.

Podle ustanovení § 12 se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle ustanovení § 14 téhož zákona jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem. Při rozhodování o udělení azylu je rozhodující existence pronásledování stěžovatele za uplatňování politických práv a svobod nebo odůvodněného strachu z pronásledování směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny. Takové okolnosti však stěžovatel v řízení před žalovaným netvrdil ani neprokazoval. Naopak v řízení před správním orgánem uvedl, že jedinými důvody jeho žádosti o udělení azylu v ČR je obava z bývalých klientů a legalizace pobytu v ČR. Tvrzení, že se obává perzekuce ze strany příslušných orgánů KGB, neboť stěžovatel pracoval v závodě na výrobu zbraní a dané orgány mají a priori nedůvěru k osobám, které se vrací ze zemí EU zpět do Ruska, tak vyznívá značně účelově. O podobných skutečnostech se stěžovatel totiž v řízení před správním orgánem vůbec nezmínil. V této souvislosti lze poukázat i na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatele (zde pouze v možnosti vydírání či napadení) je zřejmě bezdůvodná. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, což však není případ souzené věci. Stěžovatel neuvádí, že by se v souvislosti s údajným vyhrožováním soukromých osob na orgány státu obrátil, takže nemůže bez dalšího tvrdit, že by mu případná ochrana ze strany těchto orgánů byla odmítnuta.

K námitce ohledně nedostatečného odůvodnění neudělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že v souvislostech daného případu se nejedná o vadu, která by byla s to založit nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Ačkoli lze mít za to, že žalovaný svoje rozhodnutí ve smyslu § 14 zákona o azylu odůvodnil velmi stručně, s přihlédnutím ke všem okolnostem případu, zejména k samotným tvrzením stěžovatele v průběhu řízení a ke zprávám o dodržování lidských práv v Rusku, považuje zdejší soud s ohledem na zákaz libovůle, jež je ústředním aspektem dle něhož je rozhodování žalovaného ve smyslu § 14 zákona o azylu přezkoumávané, za dostatečné.

Za nedůvodnou je třeba též považovat námitku, že stěžovatel v uvedené věci nebyl vůbec slyšen, čímž došlo k porušení zákonného práva na řádné slyšení u soudu - čl. 38, odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Z protokolu o jednání založeném v soudním spise pod č. l. 28 vyplývá, že stěžovatel za přítomnosti tlumočníka dostal v průběhu nařízeného jednání možnost přednést svůj žalobní návrh, vyjádřit se k podkladům založeným ve spise a reagovat na doplňující dotazy soudu. Jeho základní práva ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod tak nebyla v soudním řízení dotčena.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, ani nebyla shledána nepřezkoumatelnost rozhodnutí tohoto soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu